

Motivace	Popis	Cíl
„Šla holčička do městečka, koupila tam...“	Každý přidává jedno slovo z daného okruhu (obrázky – jídlo, oblečení, nábytek apod). Ve druhé fázi můžeme přidávat slova i bez obrázků.	Rozvoj slovní zásoby a sluchové paměti
„Co viděla zvířátka v lese?“	Tvoříme víceslovné věty podle tematického obrázku	Rozvoj slovní zásoby, víceslovných vět a gramatické stavby
„Narozeniny“	Otvíráme a popisujeme balíčky s různými předměty („Co to je?“ – „Na co to je?“ – „Jaké to je?“)	Rozvoj slovní zásoby
„Rodinné noviny“	Klademe otázku podle obrázku: „Co má máma?“ Dítě odpovídá větou.	Rozvoj víceslovných vět a gramatické stavby
„Překvapení z kouzelného klobouku“	Hračky, předměty denní potřeby, potraviny, zvířata, předměty z živé a neživé přírody – vybíráme z klobouku	Rozvoj slovní zásoby
„Vláček plný obrázků“	Jmenujeme obrázky – jednotlivé okruhy – témata ze života dítěte	Rozvoj slovní zásoby
„Jaké máme hračky v polici?“	Jmenujeme a popisujeme. Později bez zrakové opory.	Rozvoj slovní zásoby
„Mapa města“	Vytváření „města“, využití pohlednic, fotografií, obrázků, vhodné je i dokreslování	Rozvoj slovní zásoby, víceslovných vět a gramatické stavby
„Co je na obrázku?“	Jmenování předmětů nebo jevů na obrázku	Rozvoj slovní zásoby, víceslovných vět a gramatické stavby
„Svět kolem nás“	Vystřihování, lepení, sestavování, kombinování – zvířata, věci, lidé, činnosti	Rozvoj slovní zásoby, víceslovných vět a gramatické stavby

„Na výletě ve městě, koupíme tam ...“	Vždy přidáváme jedno slovo a opakujeme celou řadu zase od začátku	Cvičení paměti, rozvoj víceslovných vět a gramatické stavby
„Co jezdí?“ „Co létá?“	Jmenování předmětů na obrázku nebo fotografií	Podstatná jména
„Co dělá Petřík?“ „Co dělá maminka?“	Jmenování činností na obrázku nebo fotografii	Slovesa
„Na zahrádce“	Využití obrázků a pracovních listů „Jaký je?“ – „Jaké je?“ – „Jaká je?“	Přídavná jména
„Jeden je takový a druhý makový“	Využití puzzlů, obrázků, pracovních listů – vysoký x nízký, tma x světlo, malý x velký apod.	Protiklady
„Dlouhý jako...“ „Široký jako...“ „Bystrozraký jako...“	Vyhledávání při pobytu venku. Využívání knih a obrázků.	Přirovnání
„Úkoly do školy“	Podle obrázků rozlišování ovoce a zeleniny, oblečení podle toho, kdy je nosíme, hry podle ročních období apod.	Třídění podle hledisek
„Obchodní dům“	Vybereme dva obrázky ze stejného okruhu a dítě říká nadřazené pojmy (stůl, postel – nábytek). Později bez obrázků.	Nadřazené pojmy
„Hrajeme obrázkové karty“	TEN, TA, TO – tvoříme jednoduchá spojení typu „Ten pes“	Ukazovací zájmena
„Fotoalbum“	Hra s využitím fotografií. Používání sloves cvičíme společně s osobními zájmeny. Osobní zájmena začínáme třetí osobou, dále třetí osobou se zvrtným zájmenem a následně osobním zájmenem v první osobě jednotného čísla.	Osobní zájmena
„Půjčovna“	Každé dítě má jeden obrázek. Ptáme se: „Mohu si půjčit Pětovo auto?“ Petr předá obrázek a žádá si od dalšího dítěte jeden obrázek.	Přivlastňovací přídavná jména
„Záhadná slova“	Seznámíme dítě s obrázky, které pojmenujeme a slabiky rytmizujeme. Dítě podle nás opakuje (rytmizovaně).	Rytmizace

„Jak to řekneš jinak?“	Dítě vytváří slova různě znějící, ale stejného významu. Dům – chalupa, barák, chata, budova.	Synonyma
„Co to ještě znamená?“	Vybereme vhodné obrázky – sluníčko, kolo, ucho apod. Dítě uvádí různé významy slov – sluníčko (na nebi, sluníčko sedmítečné).	Homonyma
„K čemu je to dobré?“ „Co se s tím dělá?“	Hledání významů podle reálných předmětů i obrázků	Význam slov
„Na hlasatele“	Využijeme fotografie prodavač – prodavačka, běžec – běžkyně, plavec – plavkyně	Přechylování
„Co k čemu patří?“	Hledání souvislostí podle obrázků (ucho k tašce, ucho na hlavě – rozdíl uši – ucha)	Souvislosti
„Na básníka“	Vybereme vhodné obrázky se slovy, která se rýmují (pes – les, myška – liška) a dítě vyhledává, později samo tvoří na určená slova rým	Rýmování
„Rýmovačky naší Kačky“	Výměna rýmů v jednoduchých básničkách	Rýmování
„Povídálek“	Vyprávění příběhu, pohádky podle obrázků	Souvislý projev, rozvoj víceslovných vět a gramatické stavby
„Vyhledej a povídej“	Úkolem je, aby dítě vyhledalo kartičku s určeným tematickým okruhem (zvířata, hračky, ovoce apod). Dítě obrázek pojmenuje a vymyslí několik dalších slov stejného tématu.	Rozvoj slovní zásoby
„Dokola chodíme a v košíku hledáme“	Obrázky jsou v košíku. Každý si vytáhne jeden obrázek, pojmenuje a vytvoří zdobnělinu (klíč – klíček).	Zdobněliny
„Kde je obrázek?“	Jde o procvičování předložek (pod, nad, na, za, v, ve, do apod.) a příslovcí (nahore, dole, mezi apod.). Dáváme obrázek na stůl, pod židli, do skříně apod. Ptáme se: „Kde je obrázek psa?“ Při správné odpovědi si dítě obrázek ponechá, jinak ho musí vrátit. „Kdo má více obrázků?“	Předložky

„Jak je to správně?“	Využívání kreslených obrázků a určování – před, vedle, poslední, na, pod, první apod.	Slovní druhy
„Já řeknu málo, ty řekneš mnoho“	Využijeme předměty v místnosti a také obrázky. Dospělý říká: „Vidím dům.“ Dítě odpovídá: „Vidím domy.“ Dospělý: „Jeden dům.“ Dítě: „Dva domy.“	Správné koncovky
„Řeknu to jinak“	Využijeme pracovní listy – velký, větší, největší, volá, křičí, řve, malý, menší, nejmenší	Stupňování
„Kde bydlí čarodějnice a kde hodná babička?“	Vhodné jsou obrázkové knihy. Například pes – pejsánek, chaloupka – chatrč, babička – babice	Slova neutrální a citově zabarvená
„Jak by se to dalo nazvat jinak?“	V obrázkových knihách hledáme metafory	Metafory
„Domeček“	Využijeme nakreslený dům s okny a jednoduchými obrázky (v oknech jsou postavy). Dítě určuje nahoře, dole, uprostřed.	Prostorové uspořádání
„Co budu dělat?“	Vhodné jsou obrázky, kde jsou pracovní postupy – jednoduché děje	Dějová posloupnost
„Čtveřice obrázků“	Sestavujeme příběh podle děje a komentujeme ho	Dějová posloupnost
„Pohádka pro dnešní den“	Sestavujeme pohádku podle děje a reprodukuje ji	Dějová posloupnost
„Co vidíš na obrázku?“	Dítě popisuje větší dějové obrázky nebo pracovní listy. Pomáháme mu vhodnými otázkami.	Rozvoj vyjadřovací obratnosti a souvislého projevu
„Vymysli větu“	Úkolem dítěte je vymýšlet věty na jednotlivé obrázky	Rozvoj vyjadřovací obratnosti a souvislého projevu
„Co bys dělal, kdybys...?“	Navozování různých situací a jejich řešení	Rozvoj vyjadřovací obratnosti
„Divadlo“	Vyprávíme opakovaně pohádku a hrajeme loutkové divadlo, větu „nakousneme“ a dítě ji doplňuje	Rozvoj vyjadřovací obratnosti
„Hádanková soutěž“	Dítě dostane obrázek nebo fotografii a popíše předmět tak, aby to druhý poznal („Co to je?“ – „Je to kulaté, hrajeme si s tím...“).	Rozvoj vyjadřovací obratnosti

	Později můžeme stanovit omezený počet pokusů (3).	
„Na obchod“	Dospělý je prodavačem. Dítě si může koupit jen obrázek, který správně popíše.	Rozvoj vyjadřovací obratnosti
„Na listonoše“	V obálkách je obrázek. Dítě i dospělý musí obrázek popsat. Kdo uhodne, získává obálku s obrázkem.	Rozvoj vyjadřovací obratnosti
„Natahovaná věta“	Využití obrázků a pomocných otázek („Co to je?“ – „Letadlo.“ – „Co dělá?“ – „Letadlo letí.“ – „Kam letí?“ – „Letadlo letí do Prahy.“)	Rozvoj vyjadřovací obratnosti, slovní zásoby, dějová posloupnost
„Pantomima“	Předvádíme činnost a dítě ji má uhodnout a popsat ji	Rozvoj vyjadřovací obratnosti a popis podle děje
„Můj deník“ „Namaluj knihu“	Malování a kreslení zážitků	Rozvoj vyjadřovací obratnosti
„Na sochy“	Dáváme dítěti pokyny a ono je plní. Například – zvedni ruku, usměj se apod. Později můžeme dávat i více pokynů za sebou.	Rozvoj pasivní slovní zásoby
„Račí řeč“	Před dětmi jsou kartičky s obrázky. Dospělý rozkládá slova na slabiky nebo hlásky a děti je skládají. Kdo řekne slovo správně, tak získává obrázek. Později hrajeme i bez obrázků. Např. koč-ka, k-o-č-k-a.	Rozvoj sluchového vnímání
„Na detektiva“	Před dítětem jsou obrázky, které mají stejný počet slabik (např. trojslabičné), jedno je mezi nimi kratší nebo delší a dítě ho určuje. Je možné využít i pracovních listů.	Rozvoj sluchového vnímání
„Na poštu“	Začínáme básničkou – „Auto veze obálky pro kluky i pro holky. První obálka začíná na L.“ Děti vybírají obrázky z obálky, které začínají na L.	Rozvoj sluchového vnímání
„Tichošlápek – beze slov“	Vyložíme na stůl několik obrázků (asi 6), dítě poslouchá v jakém pořadí je jmenujeme a pak je sestaví v tom pořadí, v jakém je slyšelo.	Rozvoj sluchové paměti

„Záhada – skryté slovo“	Dítěti dáme pexeso, pojmenujeme obrázky, vytleskáme počet slabik. Dítě hledá obrázek, který se na vzor hodí.	Rozvoj sluchové paměti
„Kouzelné slovíčko“	Vybereme jednu kartičku s obrázkem a položíme ji před dítě. Říkáme řadu slov. Tlesknutím nebo zvoláním dítě reaguje na správné slovo.	Rozvoj sluchové pozornosti
„Správná slova“	Jedná se o reakci na správné výroky. Pes štěká apod. Dítě sedí a má hlavu na stole. Zvedne ji při správném výroku.	Rozvoj sluchové pozornosti
„Popletená slova“	Dospělý říká a dítě reaguje jen na nepravdivé výroky. Např. Kočka bučí apod. Dítě nesprávné výroky opravuje.	Rozvoj sluchové pozornosti
„Pohádka naruby“	Ve vyprávění známé pohádky děláme chyby. Např. „Okurková chaloupka“. Dítě opravuje. Postupně děláme chyby stále méně nápadné.	Rozvoj sluchové pozornosti
„Slovní kovaná“	Slovní kovaná na první slabiku. Slovní kovaná na první hlásku. Slovní kovaná na poslední slabiku. Těžší je hledání slova na poslední hlásku.	Rozvoj sluchové pozornosti
„Televizní soutěž“	Vymýšlíme co nejvíce slov na určitou hlásku	Rozvoj sluchové pozornosti
„Televizní studio“	Dohodneme se s dítětem na určité hlásce a pak říkáme různá slova, dítě reaguje (tleskne, zvolá) pokud danou hlásku slovo obsahuje.	Rozvoj sluchové pozornosti
„Hra se slovy“	Vymýšlíme společně slova od jednoho slovního základu (les – lesní, lesník apod.)	Rozvoj sluchové pozornosti
„Honzo, vstávej“	Určíme si slovo, které budeme hledat. Dospělý říká rychle řady slov, používá i slova podobná (např. zdrobněliny). Pokud dítě zaslechne slovo, udělá krok dopředu. Pokud udělá chybu, musí udělat krok zpět. Jednodušší varianta je, že dítě tleskne, pokud zaslechne slovo.	Rozvoj sluchové pozornosti

Zdroj:

KUTÁLKOVÁ, D., PALODOVÁ, D., PŮSTOVÁ, Z., STRYKOVÁ, E., SVOBODOVÁ, K.,
Dyslalie – metodika reedukace. 1. vyd. Praha: Septima, 1999. ISBN 80-7216-100-8